СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 26. Джерзи Сиіт, Н. Дж., четвер, 2. лютого, 1928. VOL. XXXVI. No. 26. Jersey City, N. J., Thursday, February 2, 1928. THREE CENTS.

ПИТАННЄ ТРЕТОГО ВИБОРУ ПРЕЗИДЕНТА ПЕРЕД СЕНАТОМ

СЕНАТОР ЛА ФОЛЕТ ВИНОСИТЬ СПРАВУ НА ПУБЛИЧНУ ДИСКУСІЮ.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — Коли вже здавалося, що питанне, чи та сама людина може бути в трете вибрана президентом Злучених Держав, було відсунене на дальшу будучність з огляду на рішучу заяву президента Кулиджа, що він не думає наново кандидувати на уряд президента Злучених Держав, ся справа знова появилася на публичку дискусію, ба навіть сенат мусить тепер у тій справі щось заявити.

Справу поставив на порядок дня сенатор Ла Фолет з Висконсин. Він покликається на заяву зборів републиканців у Ню Йорку, які заявили, що вони в першу чергу попирають кандидатуру Кулиджа. Сенатор каже, що ся заява доказує на небезпеку, що Кулидж може стати кандидатом партії, хоча більшість партії й народа є проти третої кандидатури того самого чоловіка. З огляду на те Ла Фолет радить сенатови заявитися публично в справі третої кандидатури.

Сам Ла Фолет уважає, що американська демократична традиція звертається вся проти того, щоби виставляти ту саму людину кандидатом у трете. Сьої засади держалися Американці в минувшині, навіть супроти найбільших президентів Америки. Каже резолюція Ла Фалета, що американська політика повинна далі сьої засади держатися, бо встановлення тої самої людини президентом у трете загрожує свобідним політичним інституціям Америки.

СЕНАТ ЗА ЗДЕРЖАННЄМ КОРАБЕЛЬНОГО БИЗНЕСУ.

ПРЕЗИДЕНТ КУЛИДЖ БУВ ПРОТИ СЬОГО.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — Хоча президент Кулидж виразно заявився був проти дальшого задержування торговельних кораблів під зарядом федерального уряду, сенат 53 голосами проти 31 рішив сі кораблі задержати.

За думкою президента Кулиджа заявилися прихильні президентови републиканці, проти голосами демократи й поступові републиканці. Справа в палаті послів ще не була; там заповідається горяча дебата.

ЛИНДБЕРГ ЛЕТИТЬ ДО ЗАХІДНИХ ІНДІЙ.

ПРИЇХАВ ДО АМЕРИКАНСЬКОГО ОСТРОВА СВ. ТОМИ.

СТ. ТОМАС, Дівичі Острови, 31. січня. — Американський летун Чарлз Линдберг прилетів сюди нині коло 5. години сполудня.

Він вилетів з міста Маракая, у Венесуелі, летів здовж островів Менчі Антилі. Він пролетів віддаль 1,050 миль за 10 і чверть години. Тут його витала ціла кольонія. Сей остров належить до Злучених Держав.

ЛОВДЕН ЗГОЛОШУЄ СВОЮ ПРЕЗИДІЯЛЬНУ КАНДИДАТУРУ.

СПОДІЄТЬСЯ ПОПЕРТЯ ФАРМЕРІВ.

ВАШИНГТОН, 31. січня. — Френк О. Ловден, бувший губернатор стейту Илинойса, заявив, що він зголосить у стейтовім уряду в Илинойсі свою кандидатуру на уряд президента Злучених Держав.

Є се перший кандидат, що подав свою кандидатуру до публичного відома урядовою дорогою.

Його менаджер каже, що Ловдена попирають фармери „кукурудзяного пояса".

БАНДИТИ ОДНОЇ БАНДИ ВБИЛИ ДВОХ ЛЮДИЙ.

ПОЛІСМЕН І ВОЧМЕН УТРАТИЛИ ЖИТТЯ.

НЮ ЙОРК, 31. січня. — Бандити з шайки, відомої загально під іменем „Пектс генг", бо її члени кажуть своїм жертвам скидати штани, щоби вони не могли скоро брати участи в погоні за ними, вбили нині в ріжних місцях сього міста двое людий. Згинув один полісмен та один нічний сторож.

Полісмен Вілієм Келі зголосився якийсь час тому назад до надзвичайної служби, яка була потрібна для виловлення опришків. Після службових годин він перебирався по цивільному та ставав на поданому йому становищи. Нині він мав відбути службу в аптиці Ервинга Стролера на Нострент Евеню. Коло пів до 9. години вечером до аптики впало трох розбишаків з піднятими револьверами та казали всім підняти руки. Полісмен і властитель були заскочені так нагло, що о спротиві не могло бути й мови. Як один із розбишаків обшукував полісмена, він кпився з нього: „Ага, ви полісмен?" Користаючи з тої розмови, властитель аптики вирвався до слідуючого склепу та зі своїм сусідом стали алярмувати сусідів. За той час бандит приложив револьвер до голови полісменови, а сей, бачучи, що тут не переливки, потягнув піднятою в гору рукою за шнурок електричного світла та погасив його. Властитель на вулиці чув вистріл у своїй аптиці, а відтак побачив, як бандити вибігли з крамниці та всіли на автомобіль, що ждав на невластивій стороні вулиці, та відїхали. Крики властителя не дали ніякого висліду. Бандити втекли.

Полісмен Келі лежав у аптиці, головою до долівки. Його відставлено до шпиталя, де він помер від пострілу крізь черево.

ШАЛЯПІНОВА ДІСТАЛА ВІЗУ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 30. січня. — Американський консулят у Парижі повідомив Державний Департмент у Вашингтоні, що жінка Ф. Шаляпіна, співака Метрополітальної Опери в Парижі дістала дозвіл приїхати на 6 місяців до Злучених Держав на відвідини.

СТАТУТ ПАН - АМЕРИКАНСЬКОЇ ЮНІЇ НЕ ЗМІНЕНИЙ.

ГАВАНА, 30. січня. — Збори Пан-Американської Юнії постановили не зміняти постанови своєї конституції про вибір презиції. По довших нарадах, у котрих промовляв також голова американської делегації Гюз, збори відкинули проєкт Мексика, після котрого на уряд президента малоби вибиратися кождого року представника иншої держави.

СОБАКА, ЗАСУДЖЕНА НА СМЕРТЬ, ВИСТУПАЄ НА СЦЕНІ.

ЛЕКСИНГТОН. — Німецьк. поліційна собака „Кайзер Билл", засуджена на смерть виступає на сцені в тутешнім театрі.

З собакою виступає трехлітня дочка властительки собаки, пані Гей, яка зложила 300 долярів кавції за собаку й заплатила вже адвокатам понад $1000.

Гроші, які одержиться за пописи собаки, підуть на її оборону.

Відклик проти засуду собаки на смерть розглядає саме тепер апеляційний суд.

ЗАВАЛИЛАСЯ 4-ПОВЕРХОВА КАМЕНИЦЯ.

В Берліні завалилася чотироповерхова камениця. Зпід румовища видобули досі 17 трупів. Кажуть, що катастрофа наступила наслідком того, що вулицею переїздять тяжкі товарові авта і стрясають основами будинків.

МУЖ 16-ТИ ЖІНОК.

В англійському місті Бріджпорт арештувала поліція якогось Франка Велса, якого посуджують за многоженство. Велс без сумніву осягнув рекорд, бо протягом останніх пяти місяців оженився 16 разів. Коли до нього прийшла поліція, стрінула там якраз 17-ту з черги наречену, з якою мав брати шлюб. У слідстві зізнав Велс, що раз помістив оголошення в пресі, що шукає жінки. Зголосилося до нього 50 кандидаток. Він вибрав найкращу з них і оженився. Але скоро розчарувався і покинув жінку. Так розчаровувався він у кожній черговій жінці. Від кожної втікав. Оголошував кілька разів конкурси і на кожний з них діставав усе від 50—80 зголошених кандидаток. Отже мав з чого вибирати. Деяких зі своїх жінок Велс уже позабув, бо жив з ними заледви по кільканацять годин. Тепер буде у тюрмі роздумувати над ліквідацією своїх супружих звязків. Цікаво, що в його помешканні найдено цілі склади листів, у яких усякі жінки пропонували йому свою руку.

НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ.

Хто був цього року ображений на своїх знайомих, що не прислали йому новорічних побажань, нехай потішить себе тим, що ця форма чемности починає вже щезати навіть у такій фабриці чемнестевих форм, якою є Париж. Правда, Парижани, що шанують традицію, не кажуть, що можна в день нового року забувати про своїх приятелів, але шукають нового способу, щоби дати доказ своєї памяти. Дарунки, що є в моді віддавна, є нелегкою справою; треба не тільки грошей, але і фантазії, щоби вибрати кожному те, що йому до вподоби або бодай потрібне. І тому прийшла мода на такий дарунок: при двох словах побажання висилаючий вкладає в коперту свою мініятурну фотографію. Фотографи навчили нас уже давно, що чим більше замовити в них фотографій, тим ціна їх буде дешевша. Не є виключене, що сам союз фотографів мачав пальці у такій поетичній ідеї. На новий рік кожний дістає цілу серію фотографій і має вже готовий альбом. А хто в великім місті має богато знайомих, може при цій нагоді пригадати собі деяких із них із лиця.

ЛОНДОНСЬКІ СЕНЗАЦІЇ.

У лондонськім цирку показував свою сміливість Німець Ляйнер, повторяючи штуку одного Італійця, що дає стріляти собою із гармати. Ляйнер летить як граната на 40 м. угору рухом параболі і паде точно в сітку. Акробат видержав цю спробу не раз, але сітка ні. Він зломав собі ногу. Цьогож вечора його рідний брат, теж акробат, упав із високого шнура і поважно зранився. — У Лондоні померла 70-літня міліонерка Штрусбері, що записала все своє майно товариству охорони звірят. Секція її тіла дала привід лікарям до подиву над тим, що в силі видержати людський організм. Міліонерка мала оригінальний смак: вона любила над усе оцет і випивала від довгих літ чималу порцію оцту. Остаточно її бідне тіло, що важило всього 25 кільо, похудiло на 17. Організм був увесь затроений. Лікарі ствердили, що не могли би вірити, щоби людина, яка пе стільки літ таку скількість оцту, мала так довго прожити.

МЕК ДАНЕЛД ЗА ЗМІНОЮ МИРОВИХ ДОГОВОРІВ.

Провідник англійської парляментарної опозиції й бувший робітничий премієр Мек Данелд помістив в амстердамськім часописи статтю, в якій заявляється за конечністю ревізії мирових договорів. Для уздоровлення повоєнної Европи конечним є на думку Мек Данелда переведення певних поправок у мирових договорах. Хоч ті поправки належить перевести не надто нагло, то все таки дипльомати повинні не відкладати переведення тих поправок в безконечність. Така проволока, на гадку Мек Данелда, може довести до зміни мирових договорів шляхом війни.

СМЕРТЬ ПОСЛІДНЬОГО БОРЦЯ ЗА ЗЛУКУ ІТАЛІЇ.

ВАРЗІ, Італія, 30. січня. — Помер тут Андрій Ботті, 102-літній борець за независиму Італію в 1848 році. Ботті боровся в армії короля Сардинії Карла Альберта, прадіда італійського короля. Коли Карло Альберт зрікся престола в користь свого сина Віктора Емануїла II., пізнішого короля Злученої Італії, Ботті, подібно як староримський борець Сінсінат, проміняв меч за плуг і став рільником.

СМЕРТЬ ПЯТЬ ОСІБ ВІД ВИБУХУ ДИНАМІТУ.

НЮТОН, Месечусетс, 30. січня. — Коло дому Френка Горгоне в Вест Нютоні вибух якийсь вибуховий матеріял, здається динаміт, і знищив дім та вбив пятеро осіб.

Згинули: жінка Френка Горгоне, його брат Тома, дві його дочки, одна 13-літна, друга 4-літна, та Джексон, інспектор здоровля міста Нютона. Поліція припускає, що в румовищах найдуть других людий.

Поліція губиться в домислах про причини нещастя.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ В СИБІРІ.

МОСКВА, 31. січня. — Совітський Комісаріят рільництва думає приступити до кольонізації Сибіру Жидами. Під ск кольонізацію призначено 5 міліонів акрів у Борейськім районі. Згаданий район находиться 940 кільометрів від Владивостока, 100 кільометрів від Хабаровська. Населення сього району під сю пору складається з 27,000 Москалів і Корейців. На сю величезну територію мається переселити около один міліон Жидів, що досі занималися торговлею і комісіонерством. На кожну родину кольоніста призначує совітська влада 2,000 рублів. На разі думають там післати тільки 35 тисяч жидівських родин.

ЗАЛІЗНИЧИЙ ДВІРЕЦЬ У КИЇВІ.

Пасажирський київський двірець, якого будова була вже проєктована від довших літ, має прибрати вигляд наскрізь европейський. Під його будівлею буде великанське підземелля, що подобатиме на маленьке містечко. На II-ім поверсі буде готель для пасажирів. Упродовж будинку йтиме тунель із трьома шляхами: два на вантажі, що автоматично відїзджатимуть на склад і третій на перевозку почти.

МОНАРХІСТ ЛЕВ ДОДЕ В РОЖЕВІМ НАСТРОЮ.

Паризький монархістичний редактор, посол і письменник Доде, що втікши із вязниці, залишився досі у Брюсселі, заявляє в однім інтервю, що Франція йде повною парою до його ідеалу: до монархії. Щодо Ватикану, який поставив на індекс його орган „Ляксіон Франсез" і його редакторів, то цим зробив часописові ще більше рекляму, бо число його читачів зросло з цього часу на 10,000 більше.

НЕ ВЕЗЕ НІ МОСКВІ НІ ВАРШАВІ

ТОРГОВЕЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ МІЖ СОВІТАМИ А ПОЛЬЩЕЮ РОЗБИЛАСЯ. — ПОЛЬСЬКІ ДЕЛЕГАТИ ВІДІХАЛИ ДО ВАРШАВИ.

ВАРШАВА, 31. січня. — Два делегати, котрих вислав польський уряд до Москви, щоби розпочати передвступні наради в справі заключення торговельного договору між совітами а Польщею, донесли, що вертають назад домів.

Як причину зірвань отих переговорів подають засуд рим.-кат. епископа Поляка Скальского, якого недавно тому засудив військовий суд на 10 років тюрми за шпіонажу в користь Польщі. Та це мабуть не буде властива причина, бо совіти погодилися виміняти епископа Скальського за одного з визначніших комуністичних вязнів в Польщі. А до того було відомим, що міністер заграничних справ Чічерін здержував довгий час суд над Скальським, щоби не дразнити Польщі. І польський уряд знав добру волю большевиків, тому й не наставав на те, щоби перервати торговельні переговори між Польщею а совітами. Мимо цего ці переговори перервано, а сталося це головно завдяки інтригам між самими Поляками, себто завдяки тертям між польським амбасадором в Москві Патеком, а міністром заграничних справ Залеским у Варшаві. Польський амбасадор недобрий на Залеского за те, що він не віддав йому проводу у тих так важних переговорах.

10,000 ФРАНЦУЗІВ УСТУПАЄ З НАДРЕНІЇ.

В ТОЙ СПОСІБ ХОЧЕ ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД РЕАГУВАТИ НА МОВУ ШТРЕЗЕМАНА.

ПАРИЖ, 31. січня. — Вже в найблищих днях хоче французький уряд відповісти німецькому міністрови заграничних справ Штреземанови на його критику французької політики в Надренії, що колідує з духом Льокарна, коли Франція не думає забирати своїх окупаційних військ. Ото французький уряд задумує вже в найблищих днях забрати з Надренії 10.000 французьких жовнірів. Знова в сенаті французький міністер Бріянд буде говорити про те, яка буде дальша політика Франції супроти Надренії. Всі домагаються ясного виложення дійсної ситуації. Праві кола заявляються проти уступок і усування війска з Надренії, бо бояться реваншу з боку Німеччини. Ліві знова домагаються цілковитого звільнення Надренії з французьких окупаційних військ. Деякі є за звільненням Надренії, але домагаються за те від Німеччини рекомпенсат.

ЧЕРЕЗ 10 ЛІТ КОМІСАРЕМ ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ.

ЧІЧЕРІН ЗАСІДАЄ НА МІНІСТЕРСЬКІМ КРІСЛІ НАЙДОВШЕ ЗІ ВСІХ МІНІСТРІВ НА СВІТІ.

МОСКВА, 31. січня. — Юрій Чічерін обходить десяту річницю своєї служби як народній комісар заграничних справ в Совітськім Союзі. Це мабуть одинокий зі всіх світових міністрів заграничних справ, що засідає без перерви так довго на міністерськім кріслі. Те, що він умів вдержатися на так відповідальному становищу через так довгий час і в так важких часах, Чічерін завдячує своїй меткости і своїм надзвичайним спосібностям.

ІБАНЕС СПОЧИВ НА ФРАНЦУСЬКІЙ ЗЕМЛІ.

НА ПОХОРОН ПРИБУВ ЦІЛИЙ РЯД ВЕЛИКИХ ПИСЬМЕННИКІВ. — ФРАНЦУСЬКИЙ УРЯД ВИСЛАВ ПОЧЕСНИЙ ВІДДІЛ АЛЬПЕЙСЬКИХ СТРІЛЬЦІВ. — ЗАВЗЯТИЙ РЕСПУБЛИКАНЕЦЬ ЗАБОРОНИВ ПЕРЕВОЗИТИ СВОЄ ТІЛО ДО ЕСПАНІЇ, ЯК ДОВГО ВОНА БУДЕ МОНАРХІЧНОЮ ДЕРЖАВОЮ.

МЕНТОНА, Франція, 31. січня. — Тіло світової слави померщого тут еспанського письменника Ібанеса поховано на військовім воєнним цвинтарі в родиннім гробівци. Еспанський уряд намагався намовити вдову і синів, щоби перевезли тіло на рідну землю, але всі вони не відважилися поломити волю Ібанеса, який заявив, що не верне до Еспанії, як довго там буде панувати монархія ні бажає собі бути там похованим, як довго буде на рідній землі монархія.

Домовина була перевязана шовкоювою шарфою з емблемами середньо-вічного еспанського лицаря Ель Сида. На домовині виділа грудка еспанської землі, яку привезла зі собою делегація з Валенції, родинного міста Ібанеса. На похороні було богато визначних світових письменників ріжних народів. Не було тільки вдови Ібанеса, згідно зі старим еспанським звичаєм. Мейор міста виголосив промову перший, а по нім говорило богато других делегатів. Французький уряд вислав почесний відділ альпейських стрільців. Супроти ворожого становища Ібанеса до еспанського уряду, французький уряд оправдав своє поступовання тим, що Ібанес був членом Почесної Французької Легії. Похорон відбувся без участи священства.

ВАЛЬСКА РОЗВОДИТЬСЯ.

ПАРИЖ, 31. січня. — Польська співачка Ганна Вальска, що вийшла заміж за шикаговського міліонера Мек Корміка, вже знова розводиться. Як причину подає те, що її чоловік не хоче жити в Парижі, а вона знова не годна жити в Шикаго. Отому готова розійтися з чоловіком, коли він заплатить $4,000,000 відступного. Вальска пробувала шукати успіхів на сцені як оперова співачка. Але мимо міліонових витрат Мек Корміка успіху не мала.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗЕЛЕПУГА.

Для української іміграції в Америці наближається критичний момент. Кождий, хто тільки трохи застановиться над тим, що буде з нас за 10 чи 20 років, мусить прийти до заключення, що треба перевести певну ревізію в цілім нашім дотеперішнім життю в Америці. В противному разі розпливемося в тутешнім морі зі шкодою для нас самих і тої країни, в якій родилися наші діти. Бо спадемо з національного, українського дерева не як дозрілий овоч, але як зелепуга, як той овоч, що щойно завязався і впав перед часом з дерева.

Українська іміграція наймолодша зі всіх. В американськім розумінню ми дійсно зелепуга. І нам нема чого думати про нашу національну смерть в Америці, коли хочемо вмерти природною смертю. Але смерть природна це зовсім що іншого від самовбийства або гниття тої зелепуги, що впала перед часом з дерева. Кождий здоровий організм боронить життя, поки його сил. Бо кождий свідомий того, що мусить вмерти, але намагається вмерти природною смертю. Таке буває з одиницею і з народом, таке повинно бути і з українською іміграцією в Америці.

В американськім розумінню ми є отже зелепуга, що виросла з українського дерева. Коли зелепуга зможе на тій американській землі дозріти і видати гарний овоч і коли як дозрілий овоч спаде з українського дерева на американську землю — то це буде свого рода природна смерть. Америка зїсть цей овоч і він вийде їй на здоровля, бо це був зрілий, здоровий овоч. Але ми свідками іншої появи.

Брак припливу нових імігрантів підкопує наше національне дерево дуже сильно і ми бачимо, що готово забракнути нам свіжих, життевих сил і ми не дозрівши згниємо як зелепуга, що навіть на гній не придатна. Це є факт, який стоїть вже перед нами, а над яким ті, в чиїх руках спочиває ідейний провід нашої іміграції, повинні добре застановитися, поки ще не вибила дванайцята година.

Щодо відносин до старого краю у нас погляди здебільша вироблені. Ділимося під тим оглядом на ґрупи, одначе подавляюча більшість з нас погоджується в життевих питаннях нашого народа. Великої ревізії щодо наших відносин до старого краю переводити не треба. Але за те треба основно переговорити все те, що стоїть перед нами в Америці. Вся наша преса прямо боїться торкнутися цего питання і мовчить, як би його взагалі не було. Підносяться тільки час до часу того рода голоси на вічах або в часописах, але все те без глибшого змісту. Всі відчувають, що треба якоїсь зміни, але якої, ніхто не подає. А зелепуга так жде і жде на світло та тепле сонце.

РЕСУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МЕТАЛЮРГІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТИ

Перенаселення України сельським населенням. Індустріялізація як ратунок від перенаселення. Вугільні ресурси України. Рудні запаси в недрах України. Україна може розвинути таку індустрію як Німеччина.

Ми вже зазначали нераз, що Україна є перенаселена своїм селянським населенням. Тому, щоби дати можливість вижити українському населенню, треба правильно зорганізувати переселення частини населення з більш густійше населених районів до менше населених. Крім того треба переселювати українське населення поза межі України, а передовсім в уже істнуючі українські кольонії в Сибірі, Туркестані, а також в ближчі степові райони Донеччини, Приволжжя, Кубанщини та Ставропільщини. Але головним приміщенням злишку українського населення та зростаючого міського повинна бути індустріялізація краю. Чим більше розвинеться індустрія на Україні, тим більше вона буде потребувати робочих рук.

В залежности від того, як широко може розвинутися українська промисловість, буде рости відплив безземельного та малоземельного селянського населення до індустріяльних центрів.

Головні умови розвитку індустрії в кожній країні є забезпечення її паливом та сирівцями. Саме Україна щаслива тим, що крім своїх плодючих земель, що продукують сотки міліонів пудів збіжжа, має також великі богацтва і в недрах землі. Передовсім вона має всі підстави до розвитку важкої залізної індустрії, яка творить підстави та основу для легкої індустрії. Крім того Україна має два головні чинники для розвитку важкої індустрії: вуголь та залізні руди. Ці два чинники знаходяться в двох районах, що віддалені один від другого 425 кільометрів. Виходить, що вугіль та залізо на Україні знаходяться майже вкупі. Це звичайно багато облекшує розвиток залізно-сталевої індустрії.

Як відомо, вугільний Донецький басейн має найбільші запаси високовартісного вугля в Европі, так саме й Криворіжський рудний район має найкомпактніші рудница, а неподалеко від нього маріюпільський марганець. В Европі марганець мають лише Україна, Грузія та Швеція. За цим дорогим продуктом полюють всі держави світа, що мають залізну індустрію.

По останнім підрахункам інжиніра Шишкина запаси вугля в Донецькім басейні, що придатні для металюрґічної промисловости, виносять 233 міліярда пудів. Це така кількість, що при її допомозі можна виплавити 125 до 130 міліярдів пудів чавуна. Колиж додати ще вугіль гіршої якости, але всеж придатний для металюрґії, то запасів його вистане ще на таку саму скількість чавуна. Припускають, що є ще терени недосліджені, які рівнож можуть мати ще багато покладів вугля.

Що до залізної руди, то її запаси на Україні просто не до вичерпання. В районі Кривого Рогу а обрахунком інжинірів Мухина та Фукса ті запаси, коли брати під увагу глибину не більше 300 метрів, перевищують двацять пять міліярдів пудів. Руда та має 60 до 70% заліза.

Крім того в районі Кривого Рогу знаходяться так звані кварціти, що мають 45—50% заліза. Експльоатація їх також можлива. В Німеччині кварціти є основою її залізної промисловости. Запасів кварцітів на Криворіжжу нараховують сотки міліярдів пудів. Коли ще до цього додати залізні руди Керченського району, то величезність і дійсно невичерпаність залізної руди скупченої в одному місці так, як на Україні, не має собі рівної в світі.

Ще до цього треба додати те, що потрібний для металюрґічної промисловости марганець та инші матеріяли, як вапняк, дольоміт, вогнетривалі глини та инше, знаходяться також біля Кривого Рогу.

При сприятливих обставинах, коли Україна вже дійсно стане самостійною державою й не буде московською кольонією, вже одні ресурси Донецького та Криворіжського районів дають можливість розвинути важку металюрґічну індустрію, що може не лише дорівнювати німецькій, але навіть її перевисшити. Розвинувши індустрію, Україна зможе дати прожиток свойому населенню й дати заробіток тим селянським масам, що тепер нидіють на маленьких клаптиках землі, або пухнуть з голоду.

Тут ми торкнулися лише одної частини українських національних богацтв і вже з того бачимо, якою то перлиною є Україна в короні европейських народів та земель. Колиж до цього додати й інші підземні та надземні богацтва, коли пригадати щасливе географічне положення України на великих річках та на березі двох морів, а також кліматичні умови, то стане нам зрозумілим, чому всі вороги так уперто пруться на українські землі.

Нам стане тоді ясним, як уперто доведеться ще нам боротися проти наших сусідів грабіжників, бож Україна занадто цінний діямант, щоби до неї не тягнулися руки ріжних злодіїв. Українському народові треба напружити всі сили, щоби не лише створити свою суверенну державу, але й утримати її та модерно збудувати. А Україна варта і з економічного боку того, щоб на боротьбу за неї принести найдорожчі жертви.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ПРИСПІШИТИ ЗРІСТ У. Н. СОЮЗА.

Хто тільки довші літа побув в нашій організації, той доперва здає собі добре справу, чим є У. Н. Союз для своїх членів і для цілої нашої іміграції. Той доперва зрозуміє те велике привязанне старих Союзовців до своєї організації, їхню любов та їх гнів, коли вони чують, як дехто нападає на У. Н. Союз чи на його орган „Свободу". Кождий хиба може завважити, що чим старший член У. Н. Союза, тим він більш завзятий Союзовець. Такий Союзовець боронить свою організацію на кождім кроці, його вже ніхто не збаламутить ні не відстрашить від Союза. Навіть крайна біда не відтягне його від організації. Бо коли случиться таке, що такому старому членови стане матеріяльно так круто, що не може платити членської вкладки, він знайде дорогу через своїх братів у відділі чи через Головний Уряд, і таки себе виратує і є членом та далі остане. Бо доброго і вірного члена Союзовці не вирікаються, коли в нього біда. Вони його ратують. За старих членів нема отже чого боятися. Тому ніе за них хочу я говорити, а за молодих.

Бо от читаємо рекордові звіти і бачимо, що наша організація з кождим місяцем зростає. Нові члени прибувають, але всеж таки на загал не поступає У. Н. Союз так, як би ми собі того бажали. Ми бачимо, що кождого місяця відпадає багато членів наслідком суспендовання. А приглянувшися суспендованим, завважимо, що це все люде, що остають в нашій організації кілька місяців, або рік, а старих між ними майже нема. Коли будемо перегляда ти звіти далі, завважимо, що більша часть тих суспендованих дійсно для організації пропадає, бо більшу половину з них з організації виключають. Головний Уряд тут не винуватий, бо членів тих суспендує властиво відділ. Головний Уряд тягне тільки ті консеквенції, які наказує статут.

На мою думку, не тратив би Союз так богато тих молодих членів, колиб були задержані певні міри осторожности. В першу чергу не треба секретарам чи другим відділовим урядникам притягати до Союза такий елемент, з якого, як можна дуже часто предбачити, ніякого пожитку для організації не буде. От десь при оказії притягнеться такого до організації і напсується паперу хиба на те, щоб за місяць два такого члена тратити. А кілько є таких, що дурять секретарів і вписуються гей би на сміх. Правда, що такий сміється хиба зі своєї глупоти, але і це правда, що таких фактів маємо доволі. Таких кандидатів на членів треба оминати, бо вони тільки збільшують ряди суспендованих і виключених та деморалізують других. Але є друга категорія нових членів, яка відпадає дуже часто від організації з вини відділових урядників. Молодого члена не можна відразу лякати карами, як це дуже часто у нас буває. Не треба його бстро карати, колиб він навіть на це заслужив після статута. Такому треба ще багато вибачити, треба йому неодно розтолкувати і його поучити, а не карати, бо кара його відстрашує. Не прийде на мітинг, а його вже предсідатель суспендує. А суспендований, довідавшися, що його суспендували, боїться вертати до відділу, бо, мовляв, там будуть його судити і далі карати. Бувають такі предсідателі, що дуже люблять босувати, а що дуже часто самі не знають статута, поступають проти нього оттак, як їм захочеться. І з того повстають непорозуміння і багато членів відпадає. Бо бувають такі випадки, що суспендують членів, коли вони не платять церковної колекти, або коли не принесуть зі собою картки, що відбули Великодну сповідь. Я не маю нічого проти церковної колекти ні проти сповіди, але в нашій організації не можна нікого до цего змушувати. Ми мусимо мати це на увазі, що наша організація гуртує людей ріжних релігійних і політичних переконань, задля яких член не може потерпіти ніякої шкоди. В таких справах треба бути відділовому предсідателеви дуже обережним і не допускати під тим оглядом до ніяких терть у відділі, а тоді не буде наша організація тратити членів навіть і під тим оглядом.

Я знаю навіть Поляків, що стоять в нашій організації і є навіть предсідателями по відділах і яб собі бажав, щоб дійсні Українці були так щиро віддані нашій організації як ті Поляки. Я знаю одного, що був два рази відділовим предсідателем і секретарем. Знаю, як вийшовши з костела, приходив під церкву правильно на всі мітінґи, як боронив доброго імени нашої організації і як його всі за те шанували. Сам він читав „Свободу" через 20 літ і перенявся її духом, бо переконався, що вона правду пише і стоїть за бідним народом.

Значиться, хто тільки трохи довше побуде в нашій організації і вчитається в нашу газету — цей вже наш. І мусить буди наш, бо, коли не сліпий, мусить бачити, як в Союзі ведеться все совісно і чесно. Треба отже тільки поступати з новими членами більше тактовно, треба бути тільки трохи терпеливими і вибачливими на їх промахи, треба за всяку ціну їх при організації трохи придержати, а коли вони її добре пізнають, то вже її цілком певно ніколи не покинуть.

Йосиф Катулька, секр. 48 від.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(24)

Щоби закінчити спогади про Одесу, скажу декілька слів про організацію, що відограла там визначну ролю. Крім того вона цікава тому, що подібної до неї не було другої в Росії. Організатори її мали на меті створити міцну, авторітетну, революційну обласну організацію, яка булаб на півдні противовісом Центральній Раді. Для цього зорганізовано її головним чином з робітничого елементу, який на півдні завжди був яскраво ворожий українській ідеї. Крім того це робітництво було підсилене представниками від війська одеської округи та моряків чорноморської фльоти румунського фронту. Таким чином за цею організацією стояло не тільки робітництво, але й військо та фльота.

Крім мотивів захисту на півдні „общерусских" інтересів, необхідність обласної революційної організації в Одесі „централісти" визнавали потрібним ще й тому, що вже досить яскраво виявився національний склад вояків румунського фронту з великою перевагою в бік українського національного елементу. Тому поруч з загальним фронтовим комітетом в Ясах була утворена українським фронтовим зїздом українська фронтова рада, яка все більше й більше набирала авторітету, чому врешті зовсім відсунула на задний плян „общерусский" комітет фронту. Треба було сподіватися, що в процесі дальшого розвитку революції рівнобіжно з поширенням українського національного руху, військо румунського фронту може цілковито стати на бік Центральної Ради. Одночасно й в Одесі Україні все більше почали перебирати провід серед війска у свої руки. Тому в Одеського Совіта Салдатських і Робітничих Депутатів виникла думка скликати областний зїзд від румунського фронту, від херсонської, катеринославської, таврійської губерній з Кримом та балтського повіту, подільської губернії, а також від Бесарабщини та чорноморської фльоти. Цей зїзд мав заснувати організацію, що врятувалаб становище на півдні загальноросійських організацій і остаточно вибилаб ґрунт зпід ніг українських національних організацій.

Ставлячи собі мету утворити таку організацію, ініціятори вирішили опертися цілковито на робітництво, додавши до нього салдат делеґатів від совдепів та ріжних комітетів в армії. Тому, що чорноморська фльота теж складалася майже цілковито з українського елементу, вирішено дати для представників її можливо найменьше місць. Селянства гадалося зовсім не закликувати, але пізніше представники від селянського зїзду, що відбувся в Одесі після великої боротьби, при допомозі Українців, головним чином з фронту, добилися собі 17 місць.

В початку місяця травня в Одесі відбувся так званий обласний зїзд, скликаний шляхом підбору делеґатів твердих щодо загально-російської ідеольоґії. Цей зїзд утворив обласний совіт з назвиском „Румчерод" (румунський фронт, чорноморська фльота й одеський округ). Місця для делеґатів в ньому штучно були розділені так: 60 для делеґатів від робітництва, 40 від салдат, 17 селян і 10 матросів.

Такий штучний розділ делеґатів у Румчероді з порушенням всяких принціпів, чи то пропорціональности щодо кількости виборців чи инших, паралізувало по части роботу його, а головне, вносило розклад в нього, що врешті зовсім розвалило цю організацію.

В першу чергу й найбільше були незадоволені матроси, що рахували право своєї участи в ньому не меньшим, як на 30 місць, беручи на увагу вагу та значіння фльоти. Тому, що Румчерод на уступки не пішов, вони спочатку станули в гострій опозиції, а згодом розпочали офіціяльно боротьбу з ним, опублікувавши відомости про штучний склад Румчерода й своєї непричасности до нього. Згодом і сам ініціятор утворення цього орґану, Одеський Совдеп, неcподобав його за те, що Румчерод робив спроби покласти свою руку й на Совдеп. Тому Одеський Совіт салдатських та робочих депутатів теж перейшов до опозиції та до боротьби з ним.

Цілком зрозуміло, що Українці, які боролися проти заснования його, також коли випадково попали в склад його, не залищили своєї боротьби. Такий внутрішний розлад дуже гальмував роботу Румчерода. Це не давало йому можливости виконати сотої части завдання, яке поставили йому ініціятори. Скоро зовсім розвалилася та нікчемна вигадка ворогів українського відродження. Румчерод умер мовчки, не залишивши по собі жадних слідів конкретної роботи. Памяткою про нього лишилася низка гучних тріскучих резолюцій, та спогади про підлі заходи „русской революціонной демократії" рятувати „Юг Россії" від Українців.

Треба зазначити, що в ініціяторів утворення „Румчерода" була ідея зробити з нього обласний адміністративно-економічний орган на три губернії з Кримом. Цю частину України пізніше тимчасовий російський уряд у своїй інструкції для Секретаріяту Центральної Ради виключив зі складу України. Відповідно своїй меті, Румчерод мав ріжні комісії: земельну, військову, культурно-просвітну, юридичну, адміністративну і фінансову, що мусіли охопити собою всі галузи життя цих губерній та бути для них обласним урядом. Мали на увазі цим утворити такий стан в цій области, при якому зо всім анулювалосьби значіння київського центру, себто українського національного центру Центральної Ради. Крім того, сам Румчерод цілком іґнорував Київ, а зносився безпосередньо з Петроградом, проводючи виключно його політику на місцях, іґноруючи та дезорганізуючи працю Центральної Ради.

Такі були наміри. Таке завдання й політика Румчерода була увесь час його істнування. Не дивлячись на всі його заходи й працю, населення цеї области все таки тягнулося до Київського Центру і всі симпатії віддало Київу, зігнорувавши Румчерод, чому йому не пощастило виконати своїх намірів. Лише там, де зявилися його агенти, на щастя не численні, ними було посіяне зерно анархії.

Причин тому, що Румчерод не досягнув своєї мети, є багато, але основні з них це могутність стихійного національного українського руху, нездатність ідеольоґів румчеродовщини й провідників його до пляномірної органічної роботи; боротьба з його антиукраїнськими заходами та саботаж русоцентричної праці його українським елементом, що входив у склад його та уявляв собою міцно зорганізовану активну групу. Крім того й військові організації румунського фронту, на які він гадав опертися, були незадоволені тим, що позитивного для фронту він нічого не робив, а між тим споживав кольосальні фронтові суми, що видавав йому генерал Щербачов, і вони теж поставились неґативно до Румчероду.

Виявивши повну нездібність до творчої будучої праці, Румчерод увесь час заявляв великі претенсії до захоплення в свої руки керовництва иншими революційними організаціями. Зокрема намагався підбити собі Одеський Совдеп, який врешті розпочав активну боротьбу з ним. Таким чином Румчерод, в якому головну ролю відгравали російські соціялдемократи меньшевики, та соціялісти-революціонери, залишився організацією, що авторітету та впливу далі свого помешкання не мала. Тому на скликаному ним зїзді в листопаді домінуючу ролю відограли большевики й Румчерод був розвязаний. На закінчення коротеньких спогадів про Румчерод, під перо напрохуються деякі характеристичні факти для тих засобів, яких уживали представники російської демократії на Україні в боротьбі з укрїнським національним рухом. Засоби ці були такі, що їх можна схарактеризувати як шпиґунство й провокацію.

Румчерод організував шпиґунство за українськими національними організаціями й був завжди в повному контакті з комісарем м. Одеси, Харіто, російським соц.-революціонером, в якого також були свої „сведенія" про українські організації та про діячів, якими він обмінювався, з Румчеродом і спільно розроблював потрібні для них мети-заходи проти українства.

(Дальше буде)

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Андрій Корпан, довголітний член У. Н. Союза, від. 69 в Ню Йорку, помер по довгій недузі 31. січня около 3 год. рано. Небіщик прожив 70 літ життя, з чого 36 літ тут на еміграції. Походив з міста Підгайці, Галичина. За молодших літ брав чинну участь в народному життю і був першим організатором Товариства Зоря, від. 69 У. Н. Союза, першого українського товариства в Ню Йорку. Поза сим брав живу участь при основанню парохії св. Юра в Ню Йорку. Полишив по собі три замужні доньки. Похорон відбудеться з дому погребника Яреми в четвер пополудни в церкві св. Юра.

Вічна Йому Память.

ПОДЯКА.

Я, Катерина Семенюк, членкиня 324 відділу У. Н. С., складаю щиру подяку Головним Урядникам У. Н. Союза, а зокрема гр. Іванови Слободянови, секретареви відділу, за уділення мені запомоги в сумі 50 долярів з „Запомогового Фонду". Згадана запомога є для мене бідної вдовиці з пятьма діточками великою поміччю. Є чим бодай хату огріти, щоби не мерзли мої діточки.

Бачу тому, що У. Н. Союз се правдивий Батько й Опікун, що опікується бідними і опущеними.

Тому раджу усім, що ще не вступили до У. Н. Союза, щоби зробили се тепер, коли є найлучша нагода до сього, бо можна вступити без ніякого вступного.

Катерина Семенюк,
Бойертавн, Па.

В школі.

Учитель: Грибик, скажи мені чому Хам сміявся зі свого батька Ноя?

Ученик: Бо Ной був упився.

Учитель: Дуже добре! Але скажім, що твій батько впився, чи ти сміявся би з рідного батька?

Ученик: Ні!

Учитель: Чомуж?

Ученик: Тому, що мій батько скільки разів упється, то я вже сплю або мене нема тоді вдома, бо я тоді в школі.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

МАГАНОЙ ПЛЕЙН, ПА.

Бр. св. Анни, від. 365 У. Н. С.

Згадане братство вислало жертви з коляди на Рідну Школу в Старім Краю в суму 20 долярів а 10 долярів на потерпівших від повені.

ФРІДОМ, ПА.

Бр. св. Духа, від. 13 У. Н. С., посилає $36.25 як жертву на потерпівших від повені в Старім Краю. Колекторами були Ст. Фідик і Дм. Віхрик.

Мик. Берчовський,
секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

Примір гідний наслідування.

Розуміючи вагу та значіння „Рідної Школи" в старім краю, патріотична українська молодіж, яка групується в товаристві співацьким ім. М. Лисенка при укр. гр. кат. церкві в Йонкерс, Н. Й., уділила зі своєї власної каси, подібно, як кождого року в допомогу для Рідної Школи суму $50. Кромі сеї жертви члени висше згаданого товариства співацького заколядували на Рідну Школу $70 і цілу суму $120 переслали на потреби Рідної Школи в старім краю через Обєднанне.

Заразом зібрала і переслала через Обєднанне йонкерська громада ще $120 на сироти.

Разом зложено на Рідний Край $240.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Жертви на інвалідів.

На хрестинах у Панька Демчика зложили гості 12 долярів на інвалідів. Гроші заслано через Обєднання у Филаделфії, Па., до Старого Краю.

Жертви зложили слідуючі громадяне: А. Костів 1.00, М. Журавель 1.00, І. Демчик 1.00, П. Демчик 1.00, Т. Мазепа 1.00, Катерина Боднарчук 1.00, Текля Демчик 1.00, Павло Закаларок 5.00 (за себе доляра, а чотири доляри за женщини: Анну Костів, Анну Мазепа, Анну Демчик, Катерину Боднарчук). — Збіркою занявся Антін Костів.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА.

Бр. св. Михаїла, від. 357 У. Н. Союза, на потерпівших від повені.

Відколи тут проживає горстка Українців, не проявила вона ще такої жертвенности на Старий Край, як саме тепер, коли надійшла вістка про страшну повінь в Галичині. На потерпівших жертвували всі, навіть родовиті Американці. Понизше подається спис жертводавців: Гарвей Мек Ган 5.00, М. П. Торней 2.00, Роберт Ренер 1.00, Т. Іріборн 1.00, Г. І. Джансон 1.00, С. С. Севідж 50 ц., Р. Скот 50 ц., Гвоздій О. 2.00, Скрут С. 2.00, Дейнека П. 1.50, Візний А. 1.00, Франків Г. 1.00, Вега Ів. 1.00, Сокальчук Я. 1.00, Чмир Н. 1.00, Михайловський І. 1.00, Клапко О. 1.00, Шпелик Г. 1.00, Твердий Г. 1.00, Кушлик І. 1.00, І. Пентелей Т. 1.00, Бурбела Гр. 1.00, Єднорок Ю. 1.00, Фариник М. 50 ц., Тверда Каська 50 ц., Візна Юліянна 50 ц., Шиманський Й. 25 ц. — Та збірка зібрана ще перед святами; до сеї збірки найбільше доложив труду гром. Гнат Твердий.

На Різдво пішли по хатах з колядою громадяне: Гвоздій Олекса, Твердий Гнат, Візний Андрей, Фариник Микола, Клапко Олекса й Гуриш Дмитро. — На коляду зложили: Поперечний В. 2.00, Кретів Ю. 2.00, Гуриш Д. 2.00, Твердий Г. 1.00, Гвоздій О. 1.00, Візний А. 1.00, Волинський М. 1.00, Клапко О. 1.00, Дейнека П. 1.00, Фариник М. 1.00, Єднорок Ю. 1.00, Скрут С. 1.00, Ратушняк О. 1.00 Пентелей Т. 1.00, Кушлик І. 1.00, Вальчук О. 1.00, Миндоха Г. 1.00, Михайловський І. 1.00, Шпелик Г. 1.00, Сокальчук Я. 1.00, Фостик Т. 1.00, Сушайло М. 55 ц., Верес С. 50 ц., Шиманський Й. 50 ц., Візна Анна 50 ц., Чмир М. 50 ц., Кіндзера М. 50 ц. — Разом обі збірки принесли $58.30, які вислано через Обєднанне для потерпівших від повені в Галичині.

Андрій Візний.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ ЗІ ЗБИШКОМ

Комісія борбництва на своїм засіданню візвала Владка Збишка і Александра Гаркавенка і зажадала, щоб вони оба сейчас підписали контракт до боротьби, инакше заборониться їм борби в місті Ню Йорку. Гаркавенко згодився, однак заявив, що в Армори, де досі Збишко боровся, боротись не буде, лишень в Мангатан Касіно на 155 улиці. Менаджер Збишка не хотів з сим погодитись, Комісія одкак прихилилась до жадань Гаркавенка і борба між Гаркавенком і Збишком відбудеся в Мангатан Касино на 155 улиці. Борба назначена на вівторок 7 лютого і борці будуть боротись аж до побіди. Гаркавенко і Збишко дістануть по 25% зі всего збору за тикети з сеї борби.

ЧЕСТЕР, ПА.

Січ. ім. Петра Сагайдачного на інвалідів і потерпівших від повені.

Заходом Січовиків 11 сотні Січи ім. Петра Сагайдачного устроєно величаве Падолистове Свято, з якого прийшло трохи доходу. Половину сього доходу призначено на українську народну школу в Честер, Па., 25 долярів на інвалідів у Старім Краю, а 20 долярів на потерпівших від повені, в Галичині. Гроші переслано через „Обєднання".

За Січовий Комітет:
Михайло Мамчин, сотник;
П. Огар, секретар;
К. В. Волянський.

КРОМПТОН, Р. АЙ.

Жертви на Старий Край.

Наша громада виасиґнувала з читальняної каси $63.00 і поділила їх у слідуючий спосіб: $25.00 на політичних вязнів; $25.00 на інвалідів; $13.00 на Дім Інвалідів у Львові.

Гроші переслано через Обєднання.

Василь Сподарик.

БОСТОН, МАС.

Потерпівшим від повені.

Катерина Яворівська $2.00; касієр Йосиф Вербеліцький $10.00, за то, що не записали, на що К. Яворівська жертвувала $2.00: чи на потерпівших від повені, чи на інвалідів. Разом $12.00, які відослано до Обєднання в Филаделфії.

М. К.

МАНЧЕСТЕР, ПА.

Жертви на Рідну Школу.

Як минулих літ, так і того року старалися ми зібрати коляду на Рідну Школу, але, на жаль, наші люде забули про Рідний Край, забули про ту нужду, котра їх вигнала з рідної землі й тому жертви не такі великі, якби можна було надіятися. Зібрано лише $16.25. Зложили їх слідуючі громадяни: Ю. Датків 2 дол., Й. Петрик 2 дол.; по 1 дол.: Т. Голембовський, М. Тижбір, Й. Харко, П. Мигадь, П. Кирилюк, І. Лісник, В. Петрів, М. Фелдман, М. Бохонок; по 50 ц.: І. Ковальовський, В. Петричкович, О. Буцяк, Г. Калитка, М. Кіт, В. Голота; Марія Бурин 25 ц. — Разом $16.25.

Також другу збірку для потерпівших від повені в Старім Краю зложили слідуючі: М. Нога 2 дол., М. Тижбір 2 дол.; А. Боднарчук 1 дол. — Разом $5.00.

Гроші переслано до Обєднання.

Йосиф Петрик.

В ПАРИЖІ ВМИРАЮТЬ З ГОЛОДУ.

Париська газета „Ле Соар" подає, що в Парижі за 1926 рік померло з голоду пятнацять людей. Виглядає то неправдоподібно — каже згаданий часопис — коли зважити, що річний білянс помочі вбогим виносить 20 міліонів франків і що величезні квоти видається на найріжніші забави. Альфонс Кар, як у 1840 році прочитав, що в однім передмісті померла з голоду якась старенька жінка, писав, що таке не сміє діятися в культурній державі. А таки такі випадки бувають. Літописи доказують, що така біда буває найбільше серед інтелектуальних кругів. Тойсам часопис згадує, що княгиня Абрант, яку революція позбавила всякого майна і чоловіка, звернулася до короля Карла Х. з просьбою, щоби поміг їй. Просила три тисячі лівріів, бо інакше її родина згине з голоду. Просьбу цю найдено в архівах Карла Х. На письмі є дописка рукою короля: „1500 франків — жалую, що не можу післати більше!"

МУРИНСЬКИЙ КОРОЛЬ І ЙОГО БОЖОК.

Президент Франції Думерг одержав просьбу від Гнори IV., бувшого короля Джуґу. Суд у Даркарі засудив Гнору на 20 літ вязниці за те, що він жертвував свому божкови муринятко. Гнора каже в просьбі до през. Думерга, що ціле обвинувачення то видумка його ворогів, а той божок, то просто його лев; він то пожер муринського хлопця. Нещасливий король поручив париському адвокатови Ґрефови, щоби просив „могучого ватажка" (себто Думерга) помилування для упавшого африканського короля. Гнора каже, що взагалі нічо не робить собі з божків, та що має дві пристрасти: жувати тютюн і їздити автомобілем. Гнора просить „великого ватажка" Думерга позволити приїхати йому до Парижа; там докаже, що Гнора має, щоправда, чорне тіло, але біле серце.

ПОЛІНЕЗІЙЦІ И АВТО.

На Богом забутім острові Норфолк Айленд появились недавно перші авта. Таємничі машини викликали спочатку велике здудування. Та як загадочні „сотворіння" стали ще гудіти і тарахкотіти, ба й порушатися, Полінезійці затрівожилися. Перелякані повтікали відси, а як трохи вспокоїлися, скликано збори, на яких після палкої дебати порішено зажадати усунення з острова ті чарівницькі вози. Поступові фармери, які покупили були собі авта, не знали, що їм почати з огляду на цей бунт населення. Аж вкінці один із них упав на думку запросити ватажка, аби переїхався автом. Дебатували в безконечність, але вкінці вжили лагідно сили й спонукали ватажка їхати автом. Вислід був надесподіваний. Ватажок одушевлявся їздою, здавив усякий страх, ба кажуть, що Форд уладить філію у Норфорк-Айленді.

НАРІД, ЩО МАЄ НАЙБІЛЬШЕ КНИЖОК.

Нарід, що має найбільше книжок і найбільше їх видає, це Китайці. Там можна купити книжок майже в усякій крамниці. Коли гостеві прийдеться чекати у кравця або шевця, то він має їх до розпорядимости. Китайські книжки є звичайно неоправлені і переховуються незшиті в картонах або ковертах. Велика бібліотека в Тибеті складається просто з фантастичної скількости старинних китайських книжок, яких іще не бачив ніодин чужинець.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за місяць грудень 1927 року.

ВІДДІЛ 365.

Бр. св. Анни в Фреквил, Па.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.	
Дісланo від членів	$12.00
Разом	$12.00
Фляста Дмитро	$1.00
Цебринський Тимко	1.00
Давид Андрій	1.00
Грицай Кароль	1.00
Камінський Микола	1.00
Кашицький Михайло	1.00
Капицький Іван	1.00
Митчак Кость	1.00
Малик Стефан	1.00
Сохіна Андрій	1.00
Стельмах Олекса	1.00
Рудницкий Михайло	1.00

ВІДДІЛ 368.

Тов. Мир у Вунсакет, Р. Ай.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від части членів	$3.25
Збірка на хрестинах	3.16
Разом	$6.41
Габрик Іван	$1.00
Ткач Агнишка	50
Савечка Пилип	50
Герман Йосиф	50
Ходоровський Кость	25
Куцярський Петро	25
Пригода Іван	25

ВІДДІЛ 374.

Тов. ім. Михайла Грушевського в Бостон, Масс.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від части членів	13.00
Жертви поза членами відділу	2.50
Відділу	$15.50
Білак Андрій	$4.00
Лашкевич Іван	2.00
Войценко Микола	2.00
Ґарматюк Антін	2.00
Білак Микола	1.00
Поліщук Стефан	1.00
Блажків Ваврик	50
Безкостий Михайло	50

ВІДДІЛ 381.

Бр. св. Николая в Денбури, Конн.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.	
Дісланo жертви від членів	$16.00
Дохід з концерту	12.00
Жертва від не члена У. Н. С.	5.00
Разом	$33.00
Блават Іван	$1.00
Харищ Теодор	1.00
Драч Теодор	1.00
Гузій Михайло	1.00
Кранянчин Михайло	1.00
Наконечний Панько	1.00
Сверлюк Семен	1.00
Вовк Йосиф	1.00
Іванушка Дмитро	1.00
Лукашкевич Михайло	1.00
Хванда Онуфрій	1.00
Коник Стефан	1.00
Лусик Іван	1.00
Маркевич Михайло	1.00
Плішка Юрко	1.00
Семчук Кирило	1.00

ВІДДІЛ 384.

Тов. ім. Тараса Шевченка в Карнеґі, Па.

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.	
Дісланo від членів	$38.00
Разом	$38.00
Буткевич Никодим	$1.00
Хома Іван	1.00
Фіґура Микола	1.00
Фіґура Василь	1.00
Фіґура Іван	1.00
Диневич Василь	1.00
Гоґіль Микола	1.00
Гумерда Петро	1.00
Головатий Іван	1.00
Ільчишин Іван	1.00
Яворський Дмитро	1.00
Яворський Іван	1.00
Яструбецький Григорій	1.00
Козяк Михайло	1.00
Козар Іван	1.00
Карабін Петро	1.00
Кізик Петро	1.00
Кушіль Андрій	1.00
Остафій Петро	1.00
Остафій Іван	1.00
Панчишин Іван	1.00
Пастернак Теодор	1.00
Стадник Володимир	1.00
Судяк Захар	1.00
Стехна Іван	1.00
Турко Теодор	1.00
Турко Василь	1.00
Телявський Юстин	1.00
Задарко Андрій	1.00
Жук Микола	1.00
Чайка Захарко	1.00
Довбуш Дмитро	1.00
Ялечко Стефан	1.00
Килик Теодор	1.00
Мармула Семен	1.00
Подола Петро	1.00
Попівчак Асафат	1.00
Макар Михайло	1.00

ВІДДІЛ 388.

Тов. Запорожська Січ в Честер, Па

Жертви з каси відділу і від части членів проголошено.	
Дісланo від членів	$41.50
Разом	$41.5
Баран Юлія	$1.00
Цишик Василь	1.00
Чайковська Марія	1.00
Хелпа Катерина	1.00
Гайнич Марія	1.00
Яворська Юлія	1.00
Камінський Стах	1.00
Камінська Анна	1.00
Коваль Микола	1.00
Коваль Юлія	1.00
Лесюк Вікторія	1.00
Матковська Юлія	50
Огар Петро	1.00
Пандяк Михайло	1.00
Пандяк Анна	1.00
Білинська Петронеля	1.00
Хелпа Іван	1.00
Дмитрик Михайло	1.00
Дмитрик Катерина	1.00
Годунька Анастасія	1.00
Кінаратів Микола	1.00
Лебіщак Юлія	1.00
Мельник Параскевія	1.00
Ніклаш Каролина	1.00
Чандяк Луція	1.00
Пірко Микола	1.00
Лодзький Володимир	1.00
Дольська Юлія	1.00
Совинський Іван	1.00
Думин Юлія	1.00
Пінкович Михайло	1.00
Пінкович Анна	1.00
Дилявський Володимир	1.00
Криворука Теодор	1.00
Криворука Анастазія	1.00
Папановська Марія	1.00
Судчак Микола	1.00
Тимань Петро	1.00
Мороз Катерина	1.00
Перчак Анеля	1.00
Урбан Теофіль	1.00
Урбан Анна	1.00

БОРОТЬБА З КРОВАВОЮ МЕСТЮ КАВКАЗЬКИХ ВЕРХОВИНЦІВ.

Серед почасти ще нецивілізованих і диких племен, що замешкують кавказькі верховини, ще дуже поширений стародавній звичай кровавої мести. Совет Чеченців постановив тепер викорінити цей кровавий звичай. Кожде вбивство, доконане задля кровавої мести, на будуче каратимуть смертю.

РОГАТИНЦІ В НЮАРКУ, ПОЗІР!

В ПЯТНИЦЮ, 3 ЛЮТОГО 1928 в 8-ій год. вечером В РОБІТ. ДОМІ НА BEACON ST. — відбудуться —

ЗБОРИ РОГАТИНЦІВ

в справі допомоги Рогатинщині і вибір комітету. 25-6

Комітет Організаційний.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЕТЕРСОН, Н. Дж. — Повідомляється членів від. 64 У. Н. Союза, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, дня 4 лютого, о год. перед 7-мою вечером в галі німецькій на Майн Стр., де і попередно відбувались наші мітінґи. Проситься всіх членів прибути. — П. Криловський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Уряд бр. Пр. Тройці, від. 203 У. Н. С., повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 4 лютого с. р. в Народнім Домі під ч. 101, Гренд Ст., о год. 8 вечером. Будуть до полагодження важні справи, длятого кождий член обовязаний явитись. Члени довгуючі з вкладками якщо не вирівнають своїх залеглостей до того часу, будуть суспендовані. — За уряд бр.: А. Кулявий, предс.; В. Яськевич, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Жеребецка Любов, від. 144 У. Н. С., повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, дня 4 лютого точно о год. 8 вечер в гали Укр. Нар. Дому під ч. 217 Іст 6-та вул. Пожаданим є, щоб усі члени явилися на сім мітінґу, бо є дуже важні та пекучі справи до полагодження. Пригадується тим членам, котрі довгують до товариства за тікети з минувшого року, щоб вирівнали свої довги на зг. мітінґу. Більше просити і оголошуватися не буде, в противнім разі поступиться після ухвали тов-а. Також пригадується членам, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, щоб були ласкаві принести на сей мітінґ. Дальше пригадується тим, котрі деклярували на поводян в Галичині, щоб зложили на сім мітінґу свої лепти. Даю до відома, котрі члени не будуть платити точно своїх вкладок будуть суспендовані. — Д. Чайка, сек.

ДОВГЕ ЖИТТЯ.

В париськім „Журнал-і" помістив учений і дослідник спіритистичних явищ Карло Ріше, цікаву статтю, в якій говорить про довговічність. Думку цеї статті піддала йому песа Кроасета і Флерса п. з. „Лікар чудотворець", яку грають у театрі Магдалини. Герой песи, розвязує проблему продовження життя людини при помочі застрикнення відповідного лікарства. Карло Ріше застановляється над двома питаннями: 1) чи продовження життя є можливе, 2) чи бажане. На перше питання відповідає м. и. Герой песи Кроасета і Флерса не є перший, що займається тою справою. Вже Флюрен твердив, зрештою без доказів, що правильний вік людини є 100 літ, пізніше Мечніков боронив також те твердження, також без доказів. Оба поручали здержливість у земських приємностях. Розумування цих двох учених було досить наівне: скасуйте чахотку, рака, склерозу, всяку заразу, одним словом: позбудьтеся шкідних мікробів, а будете жити сто літ. Дійсно, багато документів стверджує, що є люде, що живуть навіть більше як сто літ.

Отже здавалосьби, що нормальний чоловік може і повинен дожити сто літ.

Одначе Ріше з тим не погоджується:

„В міру того, як органи наші старіються, відпорність їх зменшується супроти зовнішніх чинників, які чигають на нас із усіх сторін. Мечніков радив заступити шкідні мікроби перевагою нешкідних мікробів (бактерії кефіру). Добрі мікроби, коли були би в більшій скількости, побороли би і зробили би нешкідними злі мікроби. Але все те є лише теорія і ніякого практичного висліду досі не осягнено. Не вірю також у відмолоджуючі операції системою Воронова. Дуже правдоподібне, що ми могли би продовжити наше життя, оминаючи причини фізичного підупадання, вистерігаючася інфекцій (заражень), колиб не затроювання наркотиками і т. д." Але дальше автор каже, що і від того правила є дуже багато вимків. У другій части Ріше обговорює питання, чи довге життя є потрібне. „То не продовження життя є потрібне, але продовження молодости. Бо в міру того, як чоловік старіється, життя тратить свою красу-принаду. Мешканці острова Ляпутак вірять, що між ними родяться часом т. зв. безсмертні. Ціла родина тим дуже журиться. Бо хтож то ті безсмертні? Істоти, котрі не можуть нормально вмерти, котрі на-пів осліпли й глухі, спаралізовані, нездібні до нічого, здитинілі, жиють нужденним життям. Природа зі своїми невмолимими законами не журиться старими та й все і всюди пригадує нам: місця для молодих! Та хто знає чи життя з вічною молодістю булоби щасливе?"

ЛЮДОЇДИ В ШКІРАХ ПАНТЕР.

В багато селах довкола Ліберії (в Африці), пропадали чоловіки, жінки й діти серед дивних обставин. Тубільці думали, що ті люде падуть жертвами пантер, а багато говорили навіть, що бачили в ночі хижих звірів. Та вкінці виявилося, що то людоїди надягали шкіри пантер, схоплювали мешканців сіл, потім убивали їх і їли. Зловили проводиря тої ватаги людоїдів і він визнав усе.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".